

ffjellig Grund, og her foreligger ikke et saadant Tilfælde. Grundloven siger, at Folketirken skal være evangelist-lutherst, men hverken Evangeliet eller Luther have paastaet Nødvendigheden af den Slags faste Sognebaand, som er kommen ind med Statskirken. Af saadanne Grunde at nøde Medlemmer til at træde ud, er ubilligt og unødvendigt, og derved, det maae vi huske paa, paalægges man dem bethydelige Byrder; de skulle vedblive at svare Tiende til de faste Sognepræster og Offer og Accidentser til Skolevesenet, naar de ikke høre til et af de anerkjendte Troessamfund, og ved Siden deraf skulle de underholde deres egen Præst og sørge for Opførelsen af Kirker, Vedfale eller hvad Andet, de kunne have Raad til. Det er naturligt, at saadanne Bøder, jeg kan vel kalde dem saa, lagte uden Grund paa Mænd, der i det Væsentlige søle sig i Overeensstemmelse med Folketirken, men blot ikke kunne forlige sig med de gamle, forældede Baand, maae fremkalde Bitterhed ikke alene mod Kirken, men ogsaa mod Staten, som taalder, at den begunstige Folketirke vedbliver med en saadan forældet Dvang. Det kan dernæst heller ikke undgaaes, at der derved kommer til at hvile en vis Martyrghands over de Mænd, som tilsidefætte alle udvortes Hensyn til egen Fordeel og gamle Vaner for at fyldestgjøre deres Samvittighed, og dette kan jo netop blive en Fristelse for Mange til at følge deres Exempel, ikke at tale om, at en saadan Løsrivelse fra det almindelige Kirkesamfund let kan fremkalde meget beklagelige Sværmerier. Jeg haaber derfor, at de, i hvis Haand Folketirkens Skæbne er lagt, ville see det Farlige i, hvis man ikke i Tide udvikler dens Forsatning i en Retning, som svarer til de øvrige Forhold her i Landet, ellers vil Folketirken upaatvivlelig miste saamange Medlemmer, at den maaskee endog vil ophøre at være Fleertallets Kirke og altsaa at være Folketirke. „Vil man have en Folketirke,“ sagde min Sidemand til Venstre (S. N. Hansen) i den grundlovgivende Rigsforsamling, „maa man ogsaa omgaaes dens Medlemmer saaledes, at de blive i den.“ Men i alt Fald ville mange af de dygtigste, uegenhyttigste og samvittighedsfuldeste Kræfter forlade den. Kan Folketirken imidlertid ikke selv indsee sit eget

Larv, maae vi huske paa, at der staaer i Grundloven: Kirkens Forsatning ordnes ved Lov, det er: Statsmagten har det i sin Haand at bestemme de udvortes Former, hvorunder Folketirken skal virke.

Jeg haaber altsaa at have paaviist, at dette Forslag ifølge sin Grundtanke saavel giver en lille Steen til Grundvolden for den nye Forsatning, der er lovet i Grundloven, som styrker og befæster Folketirken baade mod ydre Angreb og mod indre Svagheder, og at det tillige anviser en god Brug af dygtige Kræfter, som ellers vilde gaae til Spilde, samt at det forebygger i det Mindste i enkelte Tilfælde uretsfærdige Udviisninger af Folketirken. Jeg skal derfor indstændig anbefale det til Thingets Velvilje; de enkelte Punkter i Forslaget skal jeg derimod ikke gaae ind paa, inden Forhandlingerne have viist, hvilke Oplysninger der i Særdeleshed kan trænges til.

Varfod: Da man for 6 à 8 Maaneder siden forelagde mig dette Forslag og spurgte mig om min Mening derom, erklærede jeg, at jeg kunde gaae ind paa Lovforslaget med Undtagelse af en enkelt Sætning deri; denne staaer der endnu og den staaer ikke alene, men har affødt andre Sætninger, og jeg maa derfor erklære idag som dengang, at medens jeg kan gaae ind paa Lovforslaget i alt Væsentligt, saa er der dog Sætninger deri, som for mig have den Betydning, at jeg maa bekæmpe dem til det Yderste, og hvis det ikke lykkes mig at faae dem fjernede af Lovforslaget, maa jeg endogfaa bekæmpe hele Forslaget, uagtet jeg gjerne kan lægge paa det al den Roes, som den ærede Forslagsstiller i dette Dieblil lagde paa det. Det kan ikke overraske Dem, mine Herrer, efter den Stilling, jeg hidtil har indtaget, baade til dette og til lignende Lovforslag, naar jeg siger dem, at det, som jeg til det Yderste maa bekæmpe, er Slutningsætningen til § 1. § 1 tillader enhver Kandidat at henvende sig til en hvilken som helst Biskop i Folketirken for at faae Ordination, og den tillader tillige Biskoppen at meddele en saadan Ordination, men saa staaer der i sidste Sætning, „hvis han (Biskoppen) herefter finder, at han maa nægte Indvielsen, kan Kandidaten indstille. Sagen